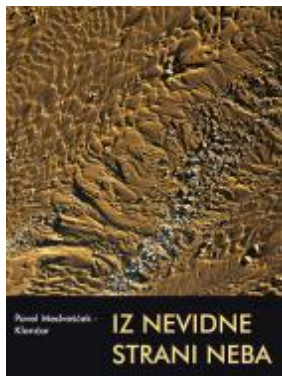

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na peti redni novinarski konferenci v 2015. Ta bo v sredo, 18. novembra 2015, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: Iz nevidne strani neba

Avtor: Pavel Medvešček - Klančar

Leto: 2015

Zbirka: Studia mythologica Slavica – Supplementa Supplementum 12

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za arheologijo • Inštitut za slovensko narodopisje

ISBN: 978-961-254-784-4

Specifikacija: trda vezava • 20 × 27 cm • 576 strani • 40 fotografij in 80 risb

Cena: 39.00 EUR

Knjiga govori o stari veri, starovercih in staroverstvu kot načinu življenja, kot so poznali naši predniki, preden so jih pokristjanili. Vendar ne opisuje nečesa, kar je živelo samo pred več kot tisoč leti, ampak izpričuje življenje v 19. in 20. st. tu, med nami. Pavlu Medveščku se je pred pol stoletja posrečilo pridobiti zaupanje skupine posoških starovercev, da so ga sprejeli za svojega "spovednika" in pričevalca. Pri tem jih je vodila zavest, da so zadnji svoje vrste in imajo enkratno priložnost povedati svetu, kdo so in kako živijo na način, ki izumira. V srednjeveških in zgodnjenovoveških spisih obstajajo opisi stare vere v Evropi, vendar so njihovi avtorji kristjani, večinoma celo krščanski duhovniki. Njihova obvešččenost je nujno pomanjkljiva, podajanje snovi pristransko, slabšalno, posmehljivo, podoba stare vere neizogibno povsem izkrivljena. Skozi Medveščka kot zapisovalca nam v knjigi staroverci sami govorijo o sebi. To se jim nikjer drugje in nikoli prej ni posrečilo, tudi zato, ker so se morali nenehno prikrivati in pretvarjati. Prav ta "notranji glas" daje knjigi neprimerljivo, enkratno vrednost izjemnega pomena, še posebno v vedno bolj podivjanem globalnem svetu.

Naslov: Koncept novega razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika

Avtorji: Nataša Gliha Komac, Nataša Jakop, Janoš Ježovnik, Simona Klemenčič, Domen Krvina, Nina Ledinek, Tanja Mirtič, Andrej Perdih, Špela Petric, Marko Snoj, Andreja Žele

Leto: 2015

Zbirka: Fran

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

ISBN: 978-961-254-839-1

Specifikacija: internetna objava • pdf • 107 strani

Koncept novega razlagalnega slovarja slovenskega knjižnega jezika opredeljuje vsebino in zgradbo sodobnega enojezičnega informativno-normativnega slovarja, ki nastaja na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Koncept v prvem poglavju pojasni osnovne lastnosti slovarja,

njegov obseg in namen, v drugem poglavju je podrobno razčlenjena sestava slovarskega sestavka, tretje poglavje pa oriše proces redatorskega dela. Slovar bo vseboval približno 100.000 slovarskih sestavkov, v katerih bodo opisane slovnične, pomenske in druge lastnosti eno- in večbesednih leksikalnih enot sodobne knjižne slovenščine. Vsakoletni slovarski prirastek bo objavljen na portalu *Fran: slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU*.

Vsebina koncepta je plod večletnega leksikološkega in leksikografskega dela sodelavcev Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, posvetovanj s člani uredniškega odbora in prizadevanj za soglasje širše javnosti o podobi novega slovarja. Koncept so sprejeli in potrdili Znanstveni svet Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Znanstveni svet ZRC SAZU, Razred za filološke in literarne vede SAZU in Izvršilni odbor Predsedstva SAZU.

Naslov: **Slovenski etimološki slovar. Tretja izdaja**

Avtor: [Marko Snoj](#)

Zbirka: [Fran](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša](#)

Slovenski etimološki slovar je namenjen vsakomur, ki ga zanima, zakaj se kruhu reče kruh, vodi voda, vinu vino in ne kako drugače, od kod so v slovenščino prišle besede aperitiv, gangster, garsonjera in kateri so njihovi prvotni pomeni. Zasnovan je kot jezikovni priročnik, s katerim lahko tudi jezikoslovnih besedil manj vajen uporabnik izve, od kod izvirajo današnje slovenske knjižne besede in kaj so prvotno pomenile. Etimološke razlage so zato poljudnoznanstvene: spremlja jih minimalna argumentacija in dokumentacija, prvotni pomeni posameznih besed so nazorneje izraženi, vendar skušajo vsebinsko ustrezati današnji stopnji razvoja etimološke znanosti. Prva izdaja Slovenskega etimološkega slovarja je izšla leta 1997, druga leta 2003 (ponatis 2009). Tretja izdaja v 9494 slovarskih sestavkih obravnava nekaj več kot 30.000 slovenskih besed, predvsem knjižnih, ki jih osvetljuje s prikazom več kot 64.000 tujih. Od druge izdaje se razlikuje predvsem v izboljšanju nekaterih etimoloških razlag in v navajanju okvirnega pomena za vsako slovarsko iztočnico. Delo, ki je prosto dostopno na slovarskem portalu Fran, bo v tiskani obliki izšlo v letu 2016.

Naslov: **Kvantifikacijski vidiki logične oblike v minimalistični teoriji jezika**

Avtor: Sašo Živanovič
Leto: 2015
Zbirka: *Linguistica et philologica* 31
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
ISBN: 978-961-254-832-2
Specifikacija: mehka vezava • 19 × 22 cm • 235 strani
Cena: 18.00 EUR

Monografija dokazuje, da sta skladišna ravnina minimalistične teorije jezika, imenovana logična oblika (LF), in pomenska ravnina, ki jo (implicitno) uvajajo skoraj vse pomenoslovne teorije, ena in ista ravnina. To stori tako, da (i) definira logični jezik L^* , pluralno razširitev predikatne logike prvega reda, ki ima dovolj izrazne moči za zapis pomena angleškega presežniškega določilnika 'most', ter (ii) izdelava izomorfizem med LF in pomensko ravnino, temelječo na jeziku L^* .

Empirično je uvedba jezika L^* podprta z izvorno medjezikovno napovedjo, ki trdi, da vsak jezik s presežniškim določilnikom angleškega tipa pozna tudi določni določilnik (v angleščini 'the'). Napoved najmočneje podkrepita makedonščina in bolgarščina, ki sta edina slovanska jezika z določnim določilnikom.

Glavne značilnosti izdelanega izomorfizma so naslednje. Spremenljivke jezika L^* ustrezajo zaporedjem funkcijskih projekcij v razmerju jedro – dopolnilo. Predikati jezika L^* ustrezajo (pojmovnim in) formalnim oznakam LF. Projekcijo oznak v LF enačimo s predikacijo v jeziku L^* . Monografija prinaša razčlemba širokega obsega jezikovnih zgradb, s poudarkom na presežniških in primerniških zgradbah ter žariščenju.

Naslov: **Politika, estetika in demokracija**

Uredila: Marina Gržinič
Avtorji prispevkov: Nina Cvar, Katja Čičigoj, Marina Gržinič, Adla Isanovič, Sebastjan Leban, Jovita Pristovšek, Šefik Tatlić, Jasmina Založnik
Leto: 2015
Jezik: slovenski
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Uprava ZRC
Soizdajatelj: Hiša fotografije, Novo mesto
ISBN: 978-961-254-817-9
Specifikacija: mehka vezava • 14,8 × 21 cm • 131 strani
Cena: 15.00 EUR

Politika, estetika in demokracija je zbornik, ki je nastal iz prispevkov za mednarodni kolokvij z enakim naslovom in smo ga leta 2015 priredili na ZRC SAZU v Ljubljani. Organizatorja kolokvija sta bila Filozofski inštitut ZRC SAZU in AVA, akademija za vizualne umetnosti v Ljubljani. Avtorice in avtorja prispevkov te znanstvene publikacije družijo horizont sodobne teorije in filozofije, ne nazadnje tudi kritika globalnega kapitalizma. Ta kritika se je začela že pred krizo, v obdobju pred

letom 2008, ko smo bili med redkimi, ki – kot se je takrat govorilo – nismo videli vseh »prednosti kapitalizma«. Apolitični horizont in divji turbo neoliberalizem, ki ga je mogoče zgoščeno opisati s sintagmo maksimizacija smrti in maksimizacija dobička, kar je Achille Mbembe že leta 2003 imenoval nekropolitika, sta se vkopala pred našimi vrati, medtem ko je pri delavski mezdni večini nekropolitika že v kuhinji. Tako so se začeli celo največji teoretični omahljivci sklicevati na kritiko politične ekonomije in na radikalizirane oblike biopolitike.

Naslov: **Za skrbi je še jutri cajt. Folklorne pripovedi z začetka zasavskega hribovja od Besnice do Velike Štange**

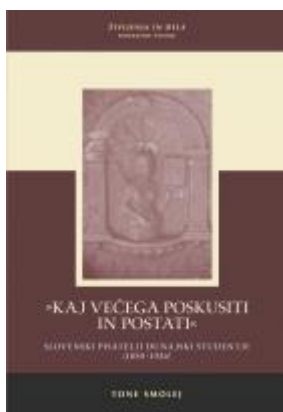

Avtor: [Bojan Jerlah](#)
Spremnje beseda: [Vera Smole](#)
Leto: 2015
Zbirka: Glasovi 45
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: [Inštitut za slovensko narodopisje](#)
ISBN: 978-961-254-837-7
Specifikacija: trda vezava • 14 × 20,5 cm • 309 strani
Cena: 25.00 EUR

V knjigi je predstavljena zbirka 241 folklornih in spominskih pripovedi. Branje nas ponese v kraje nekdanjega podeželja, ki ležijo na prehodu skrajnega vzhodnega roba sedanje mestne občine Ljubljana, dotakne pa se tudi sosednjih krajev. Pripovedi obravnavajo predvsem anekdotične motive, v katerih so zastopani vaški posebneži, divji lovci, berači, vinski bratci, pa tudi čisto običajni vaščani, ki registrirajo nekdanji način življenja. Branje nas ponese v čase po prvi svetovni vojni, v svet, ki ga danes ne poznamo več. V pripovedih spremljamo ljudi, ki so kljub pomanjkanju živeli dostojanstveno, z zvrhano merico dobre volje in jih je v medsebojnem življenju spremljal zdrav način razmišljanja, v spominu ljudi pa spoznamo tudi njihove ljudske modrosti in ubesedene hudomušnosti. Folklorne in spominske pripovedi so svež in izjemen vir za slovensko etnologijo in slovstveno folkloristiko, dialektologijo in kulturno zgodovino, saj na neposreden način tematizira duhovno kulturo, kar daje knjigi svojstven čar in pečat.

Naslov: **»Kaj večega poskusiti in postati«. Slovenski pisatelji dunajski študentje (1850–1926)**

Avtor: [Tone Smolej](#)
Leto: 2015
Zbirka: Življenja in dela XII. Biografske študije 8
Jezik: slovenski

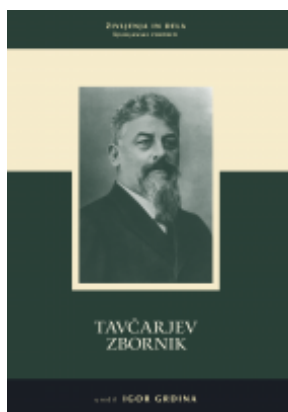
Založnika: Založba ZRC • Znanstvena založba Filozofske fakultete
Izdajatelj: [Inštitut za kulturno zgodovino](#)
ISBN: 978-961-254-838-4
Specifikacija: trda vezava • 17 × 24 cm
Cena: 24.00 EUR

Knjiga komparativista Toneta Smoleja sodi v okvir raziskovanja slovensko-avstrijskih kulturnih stikov. Avtor v svoji monografiji obravnava 50 slovenskih pisateljev ter slovensko pesnico, ki so v

drugi polovici 19. in vse do sredine 20. let 20. stoletja študirali na filozofski, pravni ali medicinski fakulteti dunajske univerze. V prvem delu s pomočjo številnih, doslej neznanih dokumentov iz Arhiva dunajske univerze osvetljuje dunajska študijska leta slovenskih pisateljev in pesnice. Veliko pozornost namenja njihovim spominom na bivanje na Dunaju in zlasti na dunajske univerzitetne profesorje. Smoleja zanima tudi, v kolikšni meri je študij vplival na njihovo poznejšo literarno ustvarjanje. V drugem delu knjige je objavljen popis vseh predavanj, ki so jih pisatelji in pesnica v času študija vpisovali, ter ocene nekaterih njihovih doktorskih disertacij.

Zgodovinar Peter Vodopivec, ki je h knjigi napisal uvod, v njem poudarja, da je Smolejevo delo z odgovori na vprašanja, kako so mladi slovenski izobraženci, pesniki in pisatelji pred prvo svetovno vojno, med vojno in neposredno po njej doživljali Dunaj ter univerzitetne učitelje in študij, ki so si ga izbrali, kaj jih je navdušilo, kaj razočaralo in kako so svoje dunajske in študijske izkušnje ter vtise ubesedili v svojih literarnih delih, pomemben prispevek ne le k zgodovini slovenskega izobraženstva, temveč tudi k zgodovini dunajske univerze in dunajskih visokih šol.

Naslov: **Tavčarjev zbornik**

Uredil: [Igor Grdina](#)

Avtorji prispevkov: [Aleksandra Bizjak Končar](#), [Pavlina Bobič](#), [Helena Dobrovoljc](#), [Igor Grdina](#), [Žarko Lazarević](#), [Stjepan Matković](#), [Milena Mileva Blažić](#), [Andrej Rahten](#), [Petra Testen](#), [Neža Zajc](#), [Zvonka Zupanič Slavec](#)

Leto: 2015

Zbirka: [Življenja in dela XI. Ljubljanski portreti 2](#)

Jezik: hrvaški • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: [Inštitut za kulturno zgodovino](#)

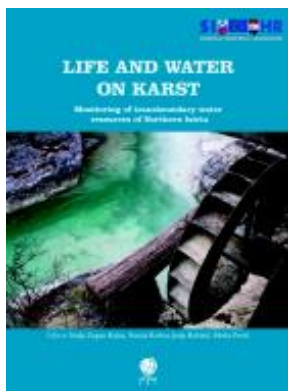
ISBN: 978-961-254-824-7

Specifikacija: mehka vezava • 17 × 24 cm • 204 strani

Cena: 19.00 EUR

Tavčarjev zbornik je knjiga o imenitnem pisatelju in vplivnem politiku ter o svetu, ki so ga oblikovali njegovi ideali, temperament, volja in moč. 'Visoški gospod' je bil v vrstah svojih sodobnikov med vsemi ljubljanskimi župani najbolj priljubljen. Njegov sloves je bil utemeljen predvsem na skrbi za preskrbo meščanov med prvo svetovno vojno. Prispevki v zborniku tematizirajo različne plati dela časnega Tavčarja politika in večnega Tavčarja pisatelja; prav tako se trudijo razkriti doslej zasenčenega in pozabljenega Tavčarja gospodarstvenika. V knjigi predstavljeni pogledi so utemeljeni na kritičnem pretresu že znanega in doslej še neupoštevanega gradiva. Tavčarjeva podoba v novih osvetlitvah nekdanjih razmer in razmerij ni demolirana, temveč postaja bolj življenjska in intenzivnejša.

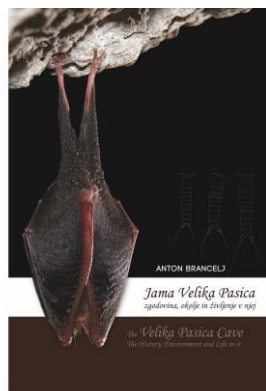
Naslov: **Life and Water on Karst. Monitoring of transboundary water resources of Northern Istria**

Uredile: Nadja Zupan Hajna, Nataša Ravbar, Josip Rubinič, Metka Petrič
Avtorji prispevkov: Ranko Biondič, Clarissa Brun, Tamara Crnko, Sonja Dikovič, Janja Kogovšek, Alenka Koželj, Franci Malečkar, Andrej Mihevc, Bojan Otoničar, Metka Petrič, Tanja Pipan, Gorazd Pretnar, Maja Radišič, Nataša Ravbar, Josip Rubinič, Igor Ružič, Nadja Zupan Hajna
Leto: 2015
Jezik: angleški
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za raziskovanje krasa
ISBN: 978-961-254-819-3
Specifikacija: trda vezava • 21 × 29,5 cm • 159 strani

Knjiga je rezultat skupnega dela in dolgoletnega medsebojnega sodelovanja raziskovalcev iz Slovenije in Hrvaške. Nastala je v sklopu čezmejnega projekta ŽIVO! Življenje – voda! (IPA CBC SI-HR 2007-2013), kjer so sodelovali tako avtorji iz inštitucij projektnih partnerjev kot vabljeni avtorji, ki poznajo značilnosti kraškega območja severne Istre in tamkajšnje razmere pri oskrbi s pitno vodo. V monografiji so predstavljene naravne danosti severne Istre, kras in kraški pojavi, kraška hidrogeologija, ekologija in mikrobiologija, posebej pa je izpostavljena ranljivost krasa na različne človekove dejavnosti. Glavna pozornost je posvečena kraškim vodnim virom. Pri oceni njihovih značilnosti smo uporabili razpoložljiva spoznanja o kraških vodah z obeh strani meje in jih dopolnili z novimi raziskavami obravnavanega čezmejnega prostora, ki so temeljile na terenskih meritvah in vzorčenju ter kemijskih, mikrobioloških in bioloških analizah vode. Zbrani izsledki so osnova za načrtovanje bolj učinkovite zaščite vodnih virov in posledično za izboljšanje njihove kakovosti.

Naslov: **Jama Velika Pasica. Zgodovina, okolje in življenje v njej / The Cave Velika Pasica. History, Environment and Life in It**

Avtor: Anton Brancelj
Leto: 2015
Jezik: angleški • slovenski

Založnik in izdajatelj: Založba ZRC
Soizdajatelj: Nacionalni inštitut za biologijo
ISBN: 978-961-254-820-9
Specifikacija: trda vezava • 21 × 28 cm • 110 strani • 8 tabel, 26 slik, 53 barvnih fotografij
Cena: 24.00 EUR

Dvojezična, bogato ilustrirana znanstvena monografija je prikaz jame Velika Pasica na Gornjem Igu, na pobočju Krma. V knjigi so poleg nekaterih morfoloških in zgodovinsko zanimivih podrobnosti predstavljene zlasti ekološke, taksonomske in biodiverzitetne študije. Jama je za slovenske razmere majhna, saj je dolga le 105 m. Na podlagi primerkov iz te jame je bilo doslej opisanih kar 12 novih vrst kopenskih in vodnih podzemnih živali, kar je izjemno tudi v svetovnem merilu. Jama je bila najprej poznana kot nahajališče redkih vrst jamskih hroščev in polžev, kasneje pa tudi drugih vrst. Leta 2000 je bila v jami odkrita bogata združba vodnih živali, ki jih tam ne bi pričakovali. Od leta 2006 v jami potekajo redne meritve ekoloških razmer in odvzem bioloških vzorcev iz štirih

curkov vode, ki prenikajo iz tanke, do 10 m debele plasti dolomita, v jamskem stropu. Meritve obsegajo temperaturo vode in zraka in pretok, in sicer v enournih intervalih, narejenih pa je bilo tudi 88 analiz prenikle vode in bilo odvzeto prav toliko vzorcev vodnih živali. Meritve v jami so potekale vzporedno z meritvami meteoroloških razmer na površju, v neposredni bližini jamskega vhoda. Po znanih podatkih se jama uvršča na 9. mesto na svetovni lestvici po številu podzemnih vrst živali.

Naslov: **Globalni izzivi in regionalni razvoj**

Uredili: Janez Nared, Katarina Polajnar Horvat, Nika Razpotnik Visković

Leto: 2015

Zbirka: Regionalni razvoj 5

Jezik: Slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

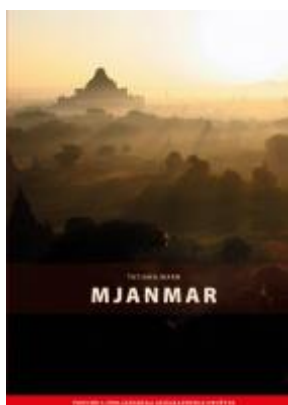
ISBN: 978-961-254-835-3

Specifikacija: mehka vezava • 16,5 × 23,5 cm

Cena: 32.00 EUR

Razvoj Slovenije in njenih regij je zaradi naraščajoče vpetosti v globalne tokove vse bolj odvisen od globalnih izzivov, kot so podnebne in demografske spremembe, mednarodne migracije, gospodarska kriza ... Medijska izpostavljenost teh izzivov daje vtis o vsesplošnem poznavanju njihove problematike, kar lahko predstavlja težavo pri izvajanju razvojnih politik, zlati če politike med posameznimi ravni niso usklajene. Kot sta pokazali kar dve študiji, jasno prepoznanih mednarodno relevantnih procesov na regionalni in lokalni ravni ne znamo ustrezno vstaviti v razvojne koncepte. To je lahko na eni strani posledica prevelike abstraktnosti in preveč teoretskega pristopa k reševanju mednarodno relevantnih tem, ali na drugi strani ozkosti lokalnih in regionalnih deležnikov, ki obremenjeni z lokalnimi problemi ne znajo prepoznati globalno pomembnih procesov. V knjigi tako obravnavamo globalne izzive in njihovo vlogo v regionalnem razvoju, s čimer želimo prispevati k razpravi, s katero bo mogoče na strokovno podprtih temeljih izoblikovati medsebojno usklajene ter potrebam prilagojene razvojne ukrepe.

Naslov: **Mjanmar**

Avtorica: Tatjana Marn

Leto: 2015

Zbirka: Vodniki LGD Azija 7

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Založba ZRC

ISBN: 978-961-254-818-6

Specifikacija: mehka vezava • 15 × 21 cm • 204 strani

Cena: 19.00 EUR

Mjanmar, imenovan Dežela tisočerih pagod, je bil zaradi vojaške diktature dolgo skoraj povsem izoliran od zunanjega sveta, čeprav je že v preteklosti vzbujal zanimanje svetovnih velesil in bil šest

desetletij britanska kolonija Burma. Poleg prevladujoče budistične veroizpovedi je tudi to razlog, da so njegovi prebivalci ohranili preprostost, odkritosrčnost in gostoljubnost. V državi živijo pripadniki več kot 135 etničnih skupin, gospodarsko je zanimiva predvsem zaradi izdatnih zalog zemeljskega plina, nafte, dragocenih kamnov, dragih in redkih kovin in dragocene tikovine. Za izjemno slikovito državo je značilna izredna biotska raznovrstnost. Slovi po slonih, mnogo je zdresiranih. Najbolj občudovani so redki beli sloni. Na priporočeni desetdnevni poti se najprej ustavimo v največjem mestu Yangonu, nato potujemo po dolini reke Iravadi do Bagana s tisočnimi templji in naprej do kulturnega središča Mandalaya. Še prej se povzpemo na speči ognjenik Popa, kjer je skrivnostno prebivališče natov (duhov). Pot nadaljujemo na Šansko planoto, kjer se na jezeru Inle prepustimo mirnemu toku življenja. Če imamo več časa, velja obiskati tudi kako od letovišč na morski obali.